

<i>Sorszám:</i> Ny/9.	<i>Tárgy:</i> Tájékoztató a Békési Helyi Értéktár Bizottság 2018. évi munkájáról
<i>Döntéshozatal módja:</i> Egyszerű többség	<i>Véleményező bizottság:</i> Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság
<i>Tárgyalás módja:</i> Nyílt ülés	<i>Előkészítette:</i> Székely Anikó önkormányzati tanácsadó

Tisztelt Képviselő-testület!

A magyar nemzeti értékekről és a hungaricumokról jogszabály rendelkezik. A törvény elfogadásával párhuzamosan országos, megyei és helyi szinten is szerveződik az a feltáró munka, amely a magyar értékek gyűjtését, megőrzését szolgálja. Nemcsak a magyar nemzeti értékeket, hanem a helyi, települési különlegességeket is meg kell őrizni az utókor számára. Ezek megmentése érdekében nyilvánította ki szándékát Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete, amikor létrehozta a **Békési Helyi Értéktárat**.

A Békési Helyi Értéktár a város területén fellelhető adatokat tartalmazó gyűjtemény lett. A Bizottság számára fontos, hogy a város lakóinak lehetőséget nyújtson abban, hogy javaslataikat, ötleteiket a bizottság elé terjeszthessék. Ezzel is segítve, hogy valóban városunkra jellemző értéktár valósulhatott meg.

A Békés város közigazgatási területén fellelhető, illetve az itt létrehozott helyi érték felvételét a települési értéktárba bárki írásban kezdeményezheti. A Békési Helyi Értéktár Bizottság a beérkezett javaslatot megvizsgálja és dönt a Helyi Értéktárba történő felvételről vagy a felvétel elutasításáról.

A Helyi Értéktárba felvett helyi értékek bekerülhetnek a Megyei Értéktárba, onnan pedig a Magyar Értéktárba, majd a következő lépcsőfokként a Hungaricumok Gyűjteményébe.

Mellékeljük az előterjesztéshez a Békési Települési Értéktár Bizottság 2018. évi tevékenységéről szóló tájékoztatóját. Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Békési Települési Értéktár Bizottság 2018. évi tevékenységéről szóló tájékoztatót tudomásul veszi.

Határidő: intézkedésre azonnal

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Békés, 2019. június 20.

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

Izsó Gábor
polgármester

Tájékoztató a Békési Települési Értéktár Bizottság 2018. évi tevékenységéről

I. Előzmények, jogszabályi háttér

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, és a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV.16.) kormányrendelet értelmében Békésen is megkezdődött a helyi értékek feltárása. Az értékfeltárás célja: a település szellemi, tárgyi értékeinek összegyűjtése és dokumentálása. A fenti jogszabályok lehetőséget nyújtanak minden településnek egy helyi értéktár felállítására.

A felveendő értékekre javaslatot bárki tehet. A beérkezett javaslatokat a Békési Települési Értéktár Bizottság (*a továbbiakban: Bizottság*), szakértők bevonásával megvitatja, és az arra érdemesnek talált értékeket az értéktárba emeli.

A helyi jelentőségen túlmutató értékek a megyei értéktárba, onnan a Magyar Értéktárba kerülnek. Az itt nyilvántartott országos, vagy nemzetközi jelentőségű, a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével és minőségével a magyarság csúcsteljesítményének számító nemzeti értékekből a Hungarikum Bizottság választja ki a hungarikumokat, melyek a Hungarikumok Gyűjteményébe kerülnek. Az értéktár életre hívásának célja volt feltárni és bemutatni Békés tárgyi, szellemi, gazdasági, turisztikai, kulturális örökségének értékeit. Mindezt bekapcsolni a település, a megye, majdan az ország és a Kárpát-medence közösségi tudatába, gyarapítva a már meg lévő lokális értékek körét. Meglátni és megláttatni egy-egy közösség speciális másságának értékeit, láthatóvá, értékké tenni magunk és mások számára is. Átvenni és átadni mindazt, ami gazdagabbá teheti a helyi létet. Ennek első lépéseként kezdődött meg a helyi értékek gyűjtése, és alakult meg az ezeket elbíráló Bizottság.

II. a Békési Települési Értéktár Bizottság

A Bizottság a testületi döntés értelmében 5 tagból áll:

- Izsó Gábor- Békés Város Polgármestere, Békési Helyi Értéktár Bizottság Elnöke
- Kálmán Tibor – Békés Város Alpolgármestere, Békési Helyi Értéktár Bizottság Elnökhelyettese
- Mucsi András- Ügyrendi, Lakásügyi, Egészségügyi és Szociális Bizottság elnöke, Békési Helyi Értéktár Bizottság Bizottsági tagja
- Balog Gáborné – Nefelejcs Békési Kulturális és Hagyományörző Közhasznú Egyesület Elnöke, Békési Helyi Értéktár Bizottság Bizottsági tagja
- Varga István – Mesterszakács, Békési Helyi Értéktár Bizottság Bizottsági tagja

A szervezet tisztségviselői megbízatásukat társadalmi munkában látják el.

A Bizottság munkáját felkért szakértők segítik:

Baligáné Szűcs Irén a Békési Múzeumbarátok Körének elnöke
Békési Zoltán a Békési Pálinka Zrt. vezérigazgatója.
Csökmei László a Békési polgármesteri Hivatal főépítésze
Csuta György Békés Művészetért Alapítvány kuratóriumának elnöke
Deákné Domonkos Julianna az Oktatási, Kulturális és Sportbizottság elnöke
Farkas Lászlóné a Békés-Tarhosi Zenebarátok körének elnöke
Ferenczi Sándor helytörténész
Sápiné Turcsányi Ildikó a Békés Városi Jantyik Mátyás Múzeum igazgatója
Savolt Zoltán a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársa

III. a Békési Települési Értéktár Bizottság tevékenysége

A Békési Értéktárban a törvényben megjelölt nyolc kategóriákba eddig gyűjtött 47 érték:

A) Agrár- és élelmiszergazdaság:

- Gyógy pemetete cukorka,
- Békési vásár,
- Békési Szilvapálinka,
- Békési Kolbász
- Békési aszalt szilva
- Békési hagyományosan főzött szilvalekvár

b) Egészség és életmód:

- Békési gyógyfürdő
- Békési ártézi kutak

c) Épített környezet:

- Körgát,
- Körös-gát,
- Mesterséges csatornák

d) Ipari és műszaki megoldások:

- Békési Kosárfonás
- Szivattyútelep egész berendezése (1. számú),
- Tárház épülete,
- OptiGép gabona adapter,
- Kenderáztató,
- Egykori Polgári Leányiskola épülete (Építészeti remek)

e) Kulturális örökség:

- Békés - Tarhosi Énekiskola,
- Gulyás György munkássága, tevékenysége,
- Békés Városi Püski Sándor Könyvtár,
- Püski Sándor munkássága,
- Kecskeméti Gábor Kulturális Központ,
- Csuta Nemzetközi Művésztelep,
- Békési hímzés,
- Jantyik Mátyás festő munkássága és hagyatéka,
- Szikszay Sándor mézeskalácmester munkássága és hagyatéka,
- Békési viselet
- Békési Kalendárium
- Békési rongybaba

f) Sport:

- Békés Torna Egylet (BTE- 1892),
- Dr. Hepp Ferenc munkássága és életútja,
- Sportkönyvön szereplő sportvezetők

g) Természeti környezet:

- Kunhalmok

h) Turizmus és vendéglátás:

- Békés - Tarhosi Zenei Napok,
- Madzagfalvi Napok,
- Nefelejcs Vigalom és a Tökmulatság
- Kötött galuska leves,
- Szilvalekváros papucs,
- Salátaleves,
- Birsalma kacska leves,
- Öregtarhonya,
- Cigányka,
- Tepertőkrém,
- Kásás béles,
- Lakós cipó- kolbásszal töltött cipó,
- Lapos borsó és lapos borsó leves,
- Kürtös fánk

A Békési Települési Értéktár Bizottság által a Békés Megyei Értéktárba bekerült értékek:

1. Békés-Tarhosi Énekiskola
2. Békés-Tarhosi Zenei Napok
3. Békési szilvalekváros papucs

A Békés Megyei Értéktár Bizottság kezdeményezésére a Békési Települési Értéktár Bizottság felterjesztése alapján a Magyar Értéktárba bekerült érték:

1. Békés - Tarhosi Énekiskola (Magyar Örökség Díjas)

„Egy tétellel bővítette a Hungarikumok Gyűjteményét és nyolc tétellel a Magyar Értéktárat a Hungarikum Bizottság Budapesten megtartott keddi ülésén.

Bekerült a Hungarikumok Gyűjteményébe Kabay Jánosnak, az Alkaloida gyógyszergyár alapítójának életműve. A Magyar Értéktárba került a több mint 130 éves múltra visszatekintő TÖRLEY pezsgő, a 100 éves készítési receptúrával rendelkező St. Hubertus magyar gyógynövénylikőr, a kézzel szedett, nagy pehelytartalmú libatoll, valamint a magyar cimbalom és a Magyar Örökség Díjat őrző Békés-Tarhosi Énekiskola.

Új tétel még a Magyar Értéktárban a kaptárkövek és a bükk aljai kőkultúra, a Szatmár, Bereg és Kárpátalja középkori templomai és a Miskolctapolcai Barlangfürdő.

A Hungarikum Bizottság keddi döntése alapján így a Hungarikumok Gyűjteményébe már 56 érték tartozik, a Magyar Értéktár pedig 135 tagúra bővült.”

A Békési Helyi Értéktár Bizottság a 2018. június 13-i bizottsági ülésén az alábbi határozatot hozta a békési vesszőfonás megyei értéké történő felvételét illetően:

Békési Helyi Értéktár Bizottság 4 igen szavazattal - egyhangúan - 3/2018. (VI. 13.) számú határozatával elfogadta, hogy a Helyi Értéktár Bizottság a békési vesszőfonás Megyei Értéktárba történő javaslatát beküldje a Békés Megyei Értéktár Bizottság részére, és kérje annak felvételét.

A Békési Helyi Értéktár 2018. szeptember 6-án, a Megyenapon nagy sikerrel mutatkozott be.

A kiállítás szakértője Szojka Petronella (Jantyik Mátyás Múzeum munkatársa) a már kibővített új értékekkel, mint a cirokseprűkötés és a Békési Kalendárium mutatta be a Megyenapon Helyi Értékeinket.

A XX. Madzagfalvi Napokat 2018. szeptember 7-9. között rendezték meg, melynek a kapuit a Békés kincsestára – helyi értékek tárházának bemutatása nyitotta meg.

Az értéktár bizottság munkája folyamatos, folyamatosan lehet javaslatokat felterjeszteni a települési értéktárba. A felterjesztett javaslatokat a Békési Települési Értéktár Bizottság szakértők bevonásával megtárgyalja és az arra érdemesnek talált tárgyi, illetve szellemi értéket felveszi a helyi értéktárba.

Békés, 2019. június 18.

Izsó Gábor
Békési Települési Értéktár Bizottság
elnöke